

Sindikata visokog obrazovanja i znanosti
AKADEMSKA SOLIDARNOST
www.akadsolid.com

Izjava Sindikata "Akademska solidarnost"
o Nacrtu prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju

Nova vlast svakim danom sve više otkriva staro lice, pa tako i u resoru ministra Željka Jovanovića. I dok se u prvim intervjuima ministar nastojao što više distancirati od prakse svojega prethodnika Radovana Fuchsa, prvi konkretni potezi otkrivaju mnogo više kontinuiteta i sličnosti negoli distance i razlike. Nacrt prijedloga *Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju*, i tim povodom oglašena javna rasprava, u potpunosti potvrđuju politiku zabrinjavajućeg kontinuiteta. Ostavljamo po strani sve deficite demokratske procedure sažete u iznimno kratkom roku inscenacije „široke“ javne rasprave – koji čak nadmašuje i standarde bivšeg ministra Fuchsa – s osnovnim ciljem da do nje uopće ne dođe. Takvo izigravanje demokratske procedure diskretno odiše šarmom dvojice bivših ministara i njihovih medijskih vazala.

Međutim nije važan konkretan broj dana, koliko druge vrste kontinuiteta što ih sugeriraju kratkoća i žurba, a zadiru u sadržaj predloženih zakonskih promjena. Osim što navodna interventnost i brzina služe proizvodnji dojma ozbiljnih reformskih napora, predlagač očevidno računa na zbunjenost i inertnost aktera u sustavu koji, zahvaćeni „zakonodavnom olujom“, postaju objektom promjene prije negoli se uspiju snaći.

Pod krinkom laganih kozmetičkih osvježenja i vatrogasnih mjera, opravdanih brzinom i efikasnošću, provodi se model legislativnog uređenja sustava, posve sukladan onome što ga je zagovarao ministar Fuchs u jednodušno odbačenom paketu zakona. Vatrogasno uvođenje navodnog reda ima u ovom Nacrtu tri jasno izražene tendencije s dubinskim i dalekosežnim posljedicama.

Prva je politička: nastavak povlačenja države iz javne sfere i prepuštanje zajedničkih dobara i područja znanosti i visokog obrazovanja hirovitosti tržišta s ciljem svođenja čitavog sustava na njegovu kratkoročnu isplativost. Umjesto donošenja strategije uz sudjelovanje svih aktera u sustavu i jasno definirane politike očuvanja javnog dobra u predstojećem razdoblju, i dalje se nameće varijanta istog neoliberalnog modela, doduše stilski nešto dotjeranija.

Druga je ekonomska: tretiranje znanosti i visokog obrazovanja kao nepotrebnog troška u strukturi javnih financija i u skladu s tim reduciranje kadrovskih potencijala i socijalnih prava, dobna i rodna diskriminacija, čime se pokušavaju sanirati posljedice višegodišnje katastrofalne politike u području visokog obrazovanja i znanosti. Jedino se tako može

opravdati odredba prema kojoj za provedbu zakonskih izmjena nisu potrebna dodatna financijska izdvajanja (koja su odavno niža od minimuma), jer počiva, izgleda, na logici da sredstava u načelu ima dovoljno, ali su zapravo loše raspoređena i namijenjena prevelikom broju nekorisnih i lijenih radnika.

I treća, socijalna posljedica: nastavak komercijalizacije visokog obrazovanja i znanosti očuvanjem školarina koje se u postojećim uvjetima podrazumijevaju kao „dobrodošao znak“ prijeko potrebne „poduzetničke klime“ na fakultetima i institutima i jedini siguran izvor financijskih sredstava potrebnih za prividno funkcioniranje sustava. Tako svi deklarativni zagovornici besplatnog obrazovanja iznova pokazuju svoje pravo lice, ostavljajući trajno rješenje ključnog problema za neka bolja vremena. S druge strane, kao značajan resorni prilog jedinoj konkretnoj mjeri u dosadašnjoj politici koalicijske Vlade ozakonjuje se prekarnost akademskih radnika, najočitija u predloženom zvanju tzv. postdoktoranda i čeznutljivom usmjeravanju pretpostavljenog „viška kadrova“ na burzu rada ili u mirovinu.

Predložene dorade samo pokazuju smjer u kojem će ići novo zakonodavstvo. Nisu posrijedi konkretna rješenja nego model koji se pokušava ozakoniti na sve moguće načine, jer će, navodno, jedino tako stvari napokon dobiti pravu dimenziju. Međutim, paradoksi hrvatskog znanstvenog i visokoškolskog sustava ne mogu se rješavati vatrogasnim mjerama, niti ridikuloznom politikom i regulativom na neoliberalnim načelima. Sustav mora u reformu, ali na posve drugim vrijednosnim pretpostavkama na koje smo uputili izradivši *Deklaraciju o znanosti i visokom obrazovanju*.

Napokon, još jednom napominjemo da krivica za predložena rješenja nije samo na strani političkih aktera nego i svih elemenata sustava koji čekaju da se rješenja pojave sama od sebe. Demokratizacija sustava odozdo i odgovorna participacija u njegovoj reformi jedini su primjereni načini i prvi korak u očuvanju znanosti i visokog obrazovanja kao javnog dobra.

U tom smislu ove zakonske intervencije odbacujemo jer ih razumijemo jedino kao pripremu terena za ono što slijedi, naime donošenje paketa zakona koji će se u većini rješenja minimalno razlikovati od odbačenih Fuchsovih prijedloga, a biti posve sukladni s njihovom osnovnom intencijom. Takvim zakonima i najavama njihove reanimacije Akademska solidarnost suprotstavit će se s jednakom odlučnošću i ustrajnošću s kojom se suprotstavila i prethodnim pokušajima njihova donošenja. Preostaje nam, dakle, tek upozoriti predlažaće da nije potrebno razbacivati sredstva i trošiti vrijeme za silne fingirane strategije i radne skupine jer zakoni što ih žele donijeti već postoje u nekoj od ladica bivšeg ministra Fuchsa.

**Sindikata visokog obrazovanja i znanosti
"Akademska solidarnost"**

U Zagrebu, 20. travnja 2012.

KONTAKT: akad.solidarnost@gmail.com; 091 331 6881